

Yksinäiset vanhukset Vantaalla -selvitys

VD/235/00.02.03.00/2019

SM/TL/JH

Esittelijät projektityöntekijä Saara Mustonen ja päivätoiminnan päällikkö Tiina Lauhde

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käyttösuunnitelmaan vuonna 2018 kirjattiin vanhus- ja vammaispalvelujen yhdeksi tavoitteeksi kartoittaa kotona asuvien vanhusten kokemuksia yksinäisyydestä ja millä keinoin sitä voidaan lieventää, esimerkiksi vanhusten lisääntyvän päivätoiminnan kautta. Vanhus- ja vammaispalveluissa käynnistyi elokuussa 2018 selvitystyö ”Yksinäiset vanhukset Vantaalla. Selvitys tehtiin lähettämällä kyselylomake satunnaisotannalla valituille 1151:lle yksin asuvalle yli 75-vuotiaalle vantaalaiselle. Kyselylomakkeita palautui yhteensä 487 kpl, vastausprosentti oli 42,3%. Tämän lisäksi haastateltiin 10 yksinäisyyttä kokevaa ikääntyneitä henkilöä sovittujen teemojen mukaisesti. Ikääntyneiden lisäksi haastateltiin yksinäisyyttä kokevia ikääntyneitä työssään kohtaavia Vantaan kaupungin (vanhus- ja vammaispalvelut, kuntalaispalvelut) sekä järjestön (SPR) ja seurakuntien edustajia.

Ikääntyneiden vastauksissa ihmisten kohtaaminen ja ihmiskontaktit nostettiin useimmin esille yksinäisyyden lievittämisen keinona. Säännöllinen toiminta ja päivätoiminta mainittiin useissa vastauksissa. Helposti saavutettavia matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja ikääntyneille ja asumispaikan lähialueella tapahtuvaa toimintaa toivottiin lisää, samoin vapaaehtoisia ystäviä keskusteluun ja ulkoiluun. Kerhoista ja tapahtumista tiedottaminen koettiin haasteelliseksi, kaikki ikääntyneet eivät käytä internetiä.

Ammattilaisten haastattelujen pohjalta kehittämiskohteina ikääntyneiden yksinäisyyden lievittämiseksi nostettiin mm. jalkautuvan työn kehittäminen, avoimet, matalan kynnyksen kohtaamispaikat, kuntouttavan päivätoiminnan lisääminen ja kehittäminen, tiedonkulun kehittäminen avoimista kohtaamispaikoista ja ryhmistä, teknologian hyödyntäminen ja yhteistyön kehittäminen kaupungin toimijoiden, seurakunnan ja järjestöjen välillä.

Toimenpide-ehdotuksina Yksinäiset vanhukset Vantaalla -selvityksestä nousevat kuntouttavan päivätoiminnan lisääminen ja kehittäminen, jalkautuvan työn kehittäminen ikääntyneiden parissa, vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja lisääminen sekä yhteistyön kehittäminen järjestöjen, seurakunnan ja kaupungin toimijoiden kesken. Toimenpide-esitykset käsitellään talousarviovalmistelun yhteydessä.

Vanhusneuvosto 23.05.2019 § 5

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Käsittely:

Projektityöntekijä **Saara Mustonen** ja päivätoiminnan päällikkö **Tiina Lauhde** kaupungin sosiaali- ja terveystieteiden palveluista esittelivät vuosina 2018-2019 toteutetun ”Yksinäiset vanhukset Vantaalla” -selvitystyön loppuraportin ja kertoivat projektin toteutustavasta ja tuloksista. Mustonen ja Lauhde totesivat, että selvitystä varten lähetetyllä kyselyllä ei välttämättä tavoitettu kaikkein syrjäytyneimpiä henkilöitä. Vanhusneuvostosta tiedusteltiin, miten varmistetaan, että tavoittamatta jääneet henkilöt eivät ole kotonaan huonokuntoisina ja vailla tarvitsemiaan palveluita. Mustonen ja Lauhde kertoivat

selvityksen yhtenä toimenpide-ehdotuksena olevan juuri etsivän vanhustyön aloittaminen Vantaalla, jotta koteihinsa jääneet ikäihmiset voitaisiin tavoittaa paremmin. Lisäksi keskustelua heräsi Menokaveri-vapaaehtoistoiminnasta ja siitä, mikseivät palvelutalojen asukkaat pääse enää päivätoiminnan palveluihin.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

- Yksinäiset vanhukset Vantaalla -selvityksen loppuraportti (Extranetissä, luettavissa myös kaupungin verkkosivuilla)